

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конте пошт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: 8 Америк. і долар.
Франк, Голланд. 20 фр. фр.
Італі 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,—
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Хто буде правлячим єпископом Волині?

Єпископ Олексій відмовився? — Нова кандидатура на правлячого єпископа правосл. Волині.

З Волині повідомляють нас, що там ко-
лись чути, що архієпископ Олексій (Громад-
ський) від запропонованого йому становища
правлячого (єпархіального) єпископа волин-
ської єпархії на домагання митрополита Де-
миса, який досі рахується одночасно прави-
чим єпископом і Волині, відмовився. Тому ви-
сунули на це становище нову кандидатуру
і саме архієпископа Пантелеймона (Рожнов-
ського), колишнього єпархіального єпископа грод-
ненської єпархії, що від часу введення автоке-
фалії правосл. церкви в Польщі був на заслан-

ні в монастирі в Дермані, бо цьому актові про-
тивився. Архiep. Пантелеймон по національ-
ності поляк, по переконанням — москаль. Те-
пер архiep. Пантелеймон переїхав до Варшави.
Думка про утворення православного єпи-
скупату для Волині, як зазначають, остаточно
погребана. Дня 1. березня ц. р. має відбутися
сесія Синоду і вона займеться обсягом єпи-
скопства для православної Волині, так, аби но-
вий правлячий єпископ Волині міг обійти ури-
дування зараз по Великодніх Святках.

Найбільші мільйонери

починали від сотників, — починайте й Ви
та складайте свої ошадности

в Кооперативнім Банку „Дністер“
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

За долю вчительства.

Львів, 21. лютого.

Майже кожний рік приносить нові зміни
для державних урядовців і службовців. Щораз-
то виходять нові закони, які нормують їх квалі-
фікації та управлінню стору заробітку. Іде про те,
щоби урядовець чи службовець
найкращим чином і найбільше виконали праці та
одночас державний скарб заощадив якнай-
більше грошових витрат.

Оце недавно вийшов закон, який в особ-
ливий спосіб торкнувся і долі вчительства. Ще
донедавна цей стан умових робітників стояв
на можливому шаблі матеріальної винагороди
за свою працю, що забезпечував їм все мож-
ливий прожиток. Це й нічого дивного. Їх мо-
золила праця в навчанні і вихованні дітей,
по найновішим вимогам і методам педагогіки,
гідна була доброго матеріального винагуван-
ня. І ось новіший закон цю матеріальну вина-
городу вчителів дуже обмежив. Мимохідь на-
гадуються переломні часи, коли вчительство
народних шкіл було наче в погорді і деріаю
зливні. Та коли в довоєнних часах все учитель-
ство було звязане однаковою долею, то тепе-
рішній закон деяким отвирає дуже широкую
бразу до великих авансів, відзначень, а в слід
за тим і до винагування. Тепер стопа латно-
сти вчителів вже не буде залежати від його
студій, віку, зрілості праці, але від вартості і я-
кості його праці. Перехід до вищої групи і
платні не буде йти з роками праці автоматич-
но, але залежати буде від його вчительської
ревності і громадської діяльності. Коли ж
взяти під увагу те, що не кожний може бути
здібним до такої діяльності і проявити її по
наказаним вимогам, тоді виходить з цього, що
тільки одиниці здобудуть собі кращий прожит-
ток, а всі інші будуть задержані при найниж-
чому ступні винагування. Вікни багато буде
залежати й від цього, як дотична вчительська
сила подобається компетентній оціночній вла-
ді та як ця влада оцінить її працю.

Та це все остільки менше нас обходить,
що ряди українського вчительства на держав-
них посадах дуже незначні, а на будуче ще й
стілки не дають виглядів. Для нас, а головню
молодого вчительства, це повинно бути нау-
кою, яким повинен бути вчительський стан та
які вимоги має право подбати йому україн-
ський нарід. Тому треба вже раз визначити ро-
жених надій і мрії добре винімованої і забезпе-
ченої посади та перестати все очікувати,
але кинути до праці по слову званні на на-
родній ниві. Треба дати працю і нехай грома-
дянство оцінює її та буде мірилом ступня її
нагороди.

Колиб рідношкілля ідея просякла на-
скрізь кожне наше село, колиб найширший
круг громадянства побачив на власні очі ді-
яльність „Р. Ш.“ на місці, тоді певно все наше
вчительство малоб запевнений прожиток. На-
віть не потрібно булоб побоюватися за нал-
ишку вчительських сил, бо в дійсності їх у
нас ще за мало.

Та покищо в нас рідношкілля ідея щойно
розвивається. Ще є багато сіл, що навіть ні-
чого не знають про „Р. Ш.“. Про це найкраще
скажуть збірники датків на „Р. Ш.“. Багато
селів дають дати на „Р. Ш.“ тільки з огляду
на повагу особи збірника, або з внутрішнього
почуття національного обов'язку. Та багато
невідомих такі нічого не дають. Нам ба-

На шляху до ліквідації.

З днем 1. лютого ц. р. т. зв. „Полудневі за-
лишки“, які підлягають урядові УСРР, поділе-
но на дві округи: полудневу і донецьку. Округ
донецька обіймає шляхи в районах Лиман-
ських, Попелянських, Луганських, Дебальсов-
ських та Іловайських. — Нема сумніву, що цей
солі — це приготування до включення заліз-
ниць Донецького Басейну і сусідніх промисло-

вих округ під центральну управу совітських
залізниць.

Всі кооперативні споживчі союзи УСРР,
які творили досі окрему організацію, зліквідо-
вано. На їх місце введено тепер секції ресо-
юзної споживчо-кооперативної організації.
Словом: ліквідується всі окремішності всі по-
знаки самостійного життя.

Після революції в Австрії.

Звільняють полонених.

Австрійська влада почала звільнювати
членів Шувбунду, взятих підчас недавніх бо-
їв у полон. На 50 до 60.000 змобілізованих
дубинцівців дісталось в полон 2.000. Рішення
їх справ запало наслідком пресії великих
журналів за посередництвом своїх дипломати-
чних представників. Вони вийняли канц. Доль-
фусові, що звільнення поконаних противників
причиниться до паціфікації внутрішніх відно-
син, якої досі не досягнуто.

Канцлер Дольфус заповів, що з огляду на
успокоєння в Австрії наглі суди припинять
свою діяльність в середу 21. ц. м.

СОЦІАЛІСТИЧНИЙ АРСЕНАЛ.

ВІДЕНЬ, 21. II. ПАТ. Досі вдалося поліції
здобути такі запаси зброї Шувбунду: 82 скор-
остріли, 4.200 ручних крісів, 5.800 револьве-
рів, 2.000 ручних гранат, 1 мільон набоїв, 600
кг. вибухових матеріалів, три тайні висильні
радіостанції та велику кількість іншого воен-
ного матеріалу.

РОЗВ'ЯЗАЛИ ПОЛЬСЬКІ ТОВАРИСТВА.

Віденська поліційна влада розв'язала два
товариства польських робітників, „Пролета-

ріят“ і „Нашуд“, покликуючись на розпо-
рядок, який розв'язує всі соціял-демократичні ор-
ганізації.

ВАЛІЗИ З БОМБАМИ.

В триєстенській приставі арештовано кіль-
ка осіб, австрійських і німецьких громадян,
при яких знайдено у валізах 40 бомб, слізних і
газових. При дальших гляданнях поліція від-
крила магазин, в якому находилося 310 таких
бомб, більшу кількість револьверів і відозви,
спрямовані проти австрійського уряду. У зв'яз-
ку з тим відкриттям влада розв'язала триєстен-
ську групу націонал-соціалістичної партії.

БІЛЬШОВИЦЬКА ДОПОМОГА ШУЦБУН- ДІВЦЯМ.

МОСКВА, 21. II. ПАТ. В цілій Радянщині
по всіх фабриках і установах відбуваються
протестаційні збори в справі репресій австрій-
ського уряду супроти Шувбунду. Резолюції
держані в дуже різкій формі. Майже всі під-
приємства рішили віддати одинденний зарі-
бок на фінансову допомогу для поконаних.
Такі рішення запали в підприємствах москов-
ських, лєнінградських, українських і сибір-
ських.

Гітлер конферує з представниками Англії.

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Урядово комунікує:
Втора передпол. в уряді закорд. справ відбувся
перша розмова між німецьким міністром закорд.
справ Нойратом і лордом Ілзом при участі
бритійського амбасадора і міністра Райхсвері
Бломберга. Потом канцлер Гітлер у приваті
міністрів Нойрата і Бломберга та бритійського
амбасадора привів Ілза на довгий конференції.
Предметом розмов, ведених у дуже прихильній то-
ні, було управління розбройної справи, при-
чому зазначено до німецьких пропозицій, відо-

мих з дипломатичних переговорів, а також о-
годошеного недавню меморіалу англійського у-
ряду. Сьогодні розмови продовжуються.

ЛОНДОН, 21. 2. ПАТ. Розмови міністра Іл-
за з канцлером Гітлером та іншими німецькими
політиками торкалися головню трьох справ: 1)
німецьких летунських військ, 2) повороту Німеч-
чини до Женев і 3) німецьких літунських віз-
итів. У всіх тих справах німецький уряд займає
неприхильне становище.

Похорон бельгійського короля.

Новий король Леопольд III.

Похорон бельгійського короля в четвер-
22. в. м. заповідається величаво при участі, як
передбачують коло мільона людей. Перед від-
критою домовиною під катедрою в Брюсселі
перезаховане 80.000 б. комбатантів. За домови-
ною будуть йти два сини, наслідники італійського
престолу, начальники чужих пержав та інші
представники та чисельні військові відділи. Із
залізничного двірця домовина буде перевезена
до Лєвен, де тіло короля спочине в підземеллі
під захистом бельгійських королів.
Як повідомляють з Брюсселю, соціялстич-

на партія рішила взяти участь у зредатуванні
промови, яку новий король виголосить у п'я-
ницю. Тисячамни соціялісти заявили за коро-
націю нового короля.

Новий король Бельгії вступить на престол
як Леопольд III. і зложить присягу на консти-
туцію. У зв'язку з об'яттям королівської вла-
ди Леопольда іменовано на засіданні ради міні-
стрів генералом. В суботу новий король вїз-
ит королівською відбуде традиційний вїз до сто-
лиці.

... что вы сделали. ...

С. Г. М. Д. Ч. Д.

одна з любови: супроти Бога і супроти Батьківщини.

Проте не можна думати, що після підпису договору в Літерані, всякі тентя між Церквою і державою зникли.

Фашистівська держава, яка в собі однавсь, дисонує, що молодь має виховувати державу для держави, Церква, що була мало розпорожена до того, щоб проповісти цю модерну концепцію про виховання молоді, заходиться побити перепони фашизму в цій ділянці. Але впертою енергією Муссоліні довела до того, що й у цій справі прийшло до висноження. Що торкається громадянського виховання молоді, то в цьому напрямі воно належить лише під державу. Школі торкається рел. виховання, лише релігійного, то держава віддає молоді під опіку духовенства. І в „Опера Націонале Баліала“ (фашистівська організація дітей перших шістьох років), тієї виховної установи фашизму, окрім громадянського й фізичного виховання молодих генералів Італії, є й релігійне виховання, яке веде духовник, зважений капеланом.

Після погодження цього питання, прийшло до повної конциліації.

Львів Майнарді.

За океаном.

ГОСТИНА ЕП. БОГАЧЕВСЬКОГО
В НЬЮ ЙОРКУ.

В неділю 21. січня відбулась в українській католицькій церкві св. Юра в Нью Йорку архієрейська Служба Божа при великій зльвізці народу, який виповнив церкву по береги на долни і на галерії. Целебрантом був Преосв. Кон-стантин, пристоящими місцеві душпастирі: оо. Петро Понятишин і Олександр Павлак, церемонієром о. Павло Процько, ректор інтернату (семинарії) при Українській Вишній Школі у Стемфорді, діакном о. д-р Василь Фелаш, а піддіакном один з питомців семинарії, а крім того асистувало ще 6 інших питомців із Стемфорду. Тому, що архієрейська Служба Божа з повним церемоніалом — це рідка подія в американській українській громаді, не дивно, що вірні слідували дуже пильно за її ходом у відповідній настрою духа. Проповідь єпископа на тему Йорданського Хрещення і промова після проповіді про konieczність налаштування шкільного питання серед українців в Америці у зв'язку із задоволенням першої Української Вишньої Школи у Стемфорді, зробила помітне враження на присутніх. Заголошена збірка на потреби українського шкільництва в Америці принесла біля 300 доларів.

СПІЛЬНА ВЕЧЕРА ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЙ У ФІЛАДЕЛЬФІІ.

Дня 21. січня вчором відбулась у великій залі Товариства Горожан при 849 Норт Френклін стріт у Філадельфії святочна вечере, яку уладила українська греко-кат. катедральна парохія, а метою допомогти морально й матеріально першій Українській Вишній Школі у Стемфорді, Конн. На святі явився єпископ Константин Богачевський, під якого проводом численна зібрана громада сказала вступну молитву. Під час вечери на сцені співав катедральний хор під проводом учителя п. Василя Коцюбинського, а відтак грала молода оркестра під проводом п. Павла Келічави. Нязку промов відкрив о. Филимон Тарнавський, парох з Честера, Па-Від нього присутні довідалися, що Преосв. Константин у школі в Стемфорді, яка є твором його праці, відкриває Український Музей та Українську Бібліотеку і для цієї бібліотеки дарує свою цінну бібліотеку, яку збирав 10 літ, а яка тепер міститься у спеціальних трітких шафах крутом стін у великій залі засідань консисторії. Впр. о. Тарнавський сказав, що ідеєю владики є створити першу Українську Академію в Америці і в тім повинно підтримати його труди й заходи ціле наше громадянство. Публика прийняла промову о. Тарнавського гримкими оплесками. Відтак виголосив дуже гарну промову Преосв. Константин. Він вказав на потребу ідейного виховання молоді, бо все лихо теперішньої світової скрути і розладу виходить з безідейного, самолюбного виховання молоді. Школа в Стемфорді не виховує самолюбів, але ідейних молодців, що мають жити і працювати для ближнього, для Бога і для українського народу. Відтак промовляли ще: о. канцлер Олександр Пик, о. д-р Степан Тиханський, п. Антін Цурковський від „Провидіння“, п. Михайло Дубас від Т-ва Горожан, п. Антін Пашук і інші. Всіх учасників святочної вечери було 350. Радість була загальна.

ВИСТАВА ОПЕРИ „МАЗЕПА“ ПО АМЕРИКАНСЬКИХ МІСТАХ.

Український Мистецький Театр з Філадельфії під проводом п. Дмитра Чутра, як відомо, виставив оперу Петра Чайковського „Мазепа“ в українській мові в Вашингтоні, Д. К., двічі, 26. і 28. січня. Це була вистава для американ-

всього роду матеріали вогняні — та інші найдешевше в тавствіальних нагазні „ТАНИЙ СКЛЕП“ — 3. ЗАЛЕСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

ської публіки, бо українців у Вашингтоні майже нема. Зате цей театр ставив ту оперу у містечках, де є великі українські громади: торіж українці Нью Йорку й околиці і Філадельфії. Отже вистава опери „Мазепа“ піде у Сент-Питсбургу, Клівленді, Пітсбурзі і м. ін. Також у Рочестері, Н. Й. Головні ролі виконують оперові співаки Черкаський, Шенд, Боссингер та інші. Диригент оркестру український композитор п. Павло Углицький. Вистава виводить п. Дмитро Чутро.

Чеки Ставіського.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Сліпний судья в Боні устївав вартість чеків, виставлених Ставіським, що знаходяться в посіланих сліпчому суді. Загальна вартість чеків доходить до суми 157 міль. 200.700 франків. Чеки були виставлені на предявника, до власного розпорядження Ставіського або іменю. Чеки іменні представляють суму 46 міль. 700.000 фр.

НАСІННЯ

городини, квітів і господарських з першорядних краєвих і закордонних плантацій з найвищою силою кльчення поруч

Едмунд Рідль СКЛАД НАСІННЯ
Львів Рутівського, ч. 3.

Подрібний ціпник висилаємо на бажання. 119

Вічний вогонь у Німеччині.

Як повідомляє „Фелькшпер Беобаттер“, що провідників гітлерівської молоді у Франкфурті над Одрою рішив організувати в часі Зелених Свят масовий зльвг окрешних груп. При тім на годі розпалити вічний вогонь, який буде для всіх пригладкою, що „границя горить“. Цю ідею подає часопис п. н. „Погляньте на схід“.

Юрисдикція в імені народу.

БЕРЛІН, 21. 2. ПАТ. Оголошено урядом перший закон про перейняття судової прискіпки республікою. На будуче судові присудки будуть видаватися в імені німецького народу. Присудки тої республіки прислугують поруч права, але право припинювати карні процеси. Амністія можна оголосити тільки шляхом державного закону.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 23. ЛЮТОГО 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

23

3 Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Ріжні думки й почування. — Приміщення у Стрию. — Знову патріотичне життя.

Це несподіване привітання на двірці зробило мене на будуче острожним під цим оглядом. Я старався описати все і всюди оминати ріжних нагод до того, щоб моя особа була предметом якихсь овацій або якихсь непотрібних вистав. Я знав те добре, що людська і панська ласка іздає на дуже бистрих конях і що серед того роду відносин моя, хоч яка тяжка, хоч яка відповідальна праця стріє ріжні перешкоди і противенства, що я зустріну в часі своєї дальшої діяльності противників, які вистворюватимуть мені опінію, але лиху, які помагаються про те, щоб свої гріхи та промахи зілзати на мою особу. Нині роблять парад, а завтра будуть несправедливими виставами мене очорнювати і мою добру славу опльовувати. Коротка моя громадянська діяльність навчила мене вже того досвіду, щоб не жалатися на говорення людей, але й не дбати про те, щоб собі творити опінію. Вона сама твориться. А коли хто зло творить, то в тім випадку не допоможуть ніякі овації, ані парадні, ані славословні статті по часописах. Воно все зніде на верх і годі покажеться, що всі зусилля були даремні. Ця цнзля думок анкавської повстала у моїй голові і я був радий, що те привітання, яке було зрештою пригладкою без ніякої лихої думки та яке переважно вело до повної ширістю, проминуло.

Першим моїм зусиллям було розгланути в містечку Радомі, що їх мої складили, не

були того роду, щоб могли мене рожево настроїти. В Стрию була тоді одна команда армії, але яка, не знаю. Згадували імя ген. Бем-Ермодія, отже імовірно друга армія. Надто в касарні краювої оборони, вже за містом, при дорозі, що веде до Дрогобича, була стац. команда, до якої треба було у всіх справах звертатися. Одне найприкріше вражало те, що ніхто з органів військової влади у Стрию не був про нас поінформований, а коли навіть був, то не заявляв великої охоти нами займатися. А тут ішла справа головно про дві річі: про приміщення для стрільців і про харч для них. Кільки було всіх добровольців, годі означити, але треба сказати, що крім тих, які приїхали зі Львова, були й ті, що їх привезли зі Станиславова, а надто в кожній годині напливали нові добровольці. Рахую, що вже першої днини, як ми приїхали, було найменше чотири тисячі добровольців.

Стац. команда не могла нам визначити відповідних квартир, але вказала на передмісті Лани, яке попередньої ночі покинули відділи переходячих військ і тепер воно було до нашої розпорядимості. Що на Ланах не було місця і для половини того числа людей, яке ми мали, про це стац. командант, якийсь підполковник, не хотів ані слухати. Тому не лишалося нічого іншого, як лише користати з того вказаного місця і міститися так, як попало. Бо може — думав я — те все зміниться, може придуть якісь прикази і т. п. Скільки було можна, розмістилося по стодолах і шопак, велику частину поміщено в опущених або розпочатих в будові домах, а велика частина спала просто під голим небом на площі коло української бурен. Жак мене тепер огортає, коли подумую про ті квартири. Не довго були ми у Стрию, бо лише 4 дні, але й ті дні мене, а певне також і добровольців, сильно у значи-

Дійсно холодні ночі, а надто й осінні дожди стали питати нас кожної днини, а особливо вчорами. Як сьогодні пригладую собі одну меницю, яку почали були будувати, без вікон і дверей, що стояла при вулиці, яка зела на Лани. Кинена там солома творила все — і під стілку і накривало. Страшні продули, до костей проймаючий холод, стали мучити починених там стрільців. Того самого вечора зайшов я ще там, та лише при світлі сірника побачив помучених, бідних добровольців. Деякі з них прикро кашалали, видно, що були перестуджені. Все якесь таке без життя й охоти. А тут і самому не треба було піддаватися перепаді почувань, лиш панувати над собою і владати строгого, суворого, неприступного. Ще в сьогодні дивно мені, що хлопці те все терпіли. Можливо зрештою, що ріжниця віку, а надто й дотеперішні відносини так якось песимістично настроювали мене до того всього.

Зле було з приміщенням, та ще гірше представлялася справа з харчем. У нашій касті, про яку я мав дуже неясне поняття, було всього кілька тисяч корон. Рахуючи лише на кожного стрільця по короні денно, могло нам вистати тих грошей ледви на день-два. А що робити даліше, як прохачувати в чергових днях ту масу голодних ротів? Як дістати засоби поживи? Таж самого хліба, того найважливішого засобу поживи, треба було нам тисячі бухлиць денно; але самим хлібом годі викласти треба мяса, треба бульби, треба мукли, крупи і т. д. А навіть якби ті засоби знайшлися, то не було ані одної кухні, а — якшоб уже і з неї зревигнувати, то не було відповідних посудин до їжі. І навіть не мала відповідних посудин до їжі, і навіть якби не наше патріотичне жіноцтво, що остало нами своїх сил взялося до праці, то ми не могли ніяк вижити на лад.

Новий кооперативний закон

НА ЗАСІДАННІ СКАРБОВОЇ КОМІСІЇ СОЙМУ ДНЯ 20. ЛЮТОГО 1934 Р.

Як перша справа на черзі нарад нинішнього засідання скарбової комісії найшла нагло новелізація кооперативного закону. Голова комісії заявив, що в міжчасі доручив реферат цього законопроекту пос. Глінському (ББ). Пос. Глінський зараз же виголосив свій реферат, в якому заявився очевидно за урядовим законопроектом. У своїм короткому рефераті пос. Глінський підкреслює, що уряд ще перед ухваленням першого кооперативного закону з 1920 р. бажав мати сильніший вплив на кооперацію і тому хотів зорганізувати окреме міністерство кооперації, чому тоді кооперація з успіхом протиставилася. Дотеперішній закон оставив кооперації повну свободу, однак її власні інтереси вимагають буцімто глибшої інтенсивності владі.

ГОЛОВНІ ЗАСАДИ ЗАКОНУ.

Для пригадки слід навести найважливіші постанови законопроекту, які основно збільшують компетенцію владі, та обмежують незалежність і самодіяльність кооперації. Ось вони:

1) Суд реєструє кооперативу тільки тоді, коли вона пропонує йому заяву Кооперативної Ради або Ревізійного Союзу, що оснування цієї кооперативи та її господарські наміри уявлені в статуті не викликають ніяких застережень.

2) Коли статут кооператива передбачує також культурно-освітню діяльність, тоді суд реєструє таку кооперативу аж тоді, коли вона пропонує йому засвідчення повітової адміністраційної влади, що вона не має проти цього ніяких застережень.

3) Провідник Кооперативної Ради (урядовий М-ства Скарбу) може сам або через визначених собою ревізентів перевіряти діяльність кооператива навіть приналежної до Ревізійного Союзу, коли її членами є інші кооперативи.

4) Тільки такі ревізори Ревізійних Союзів можуть переводити ревізію кооператива, яких затвердить провідник Кооперативної Ради на внесок цієї Ради. Колиж діяльність ревізора виходить поза приписи права, провідник Кооперативної Ради може на її внесок усунути ревізора на все або на означений собою час. Від такого запорядження провідника Кооперативної Ради має ревізор право відклику до міністра скарбу, який рішає остаточно.

5) Статут Ревізійного Союзу має бути предложений міністрові скарбу до затвердження (дотепер ці статуту затверджувала Кооперативна Рада, зложена в більшості з представників кооперації).

6) Міністр скарбу дає Союзам право переводити законні ревізії на внесок провідника Кооперативної Ради, та по вислуханні опінії цієї Ради. (Дотепер давала Союзам це право Кооперативна Рада).

7) Вислухавши опінії Кооперативної Ради, міністр скарбу може признати Союзіві право ревізії під умовою, що Союз застосується до вимоги міністра звужити або поширити діяльність Союзу на деякі типи кооператива, або на визначену йому територію. (В дотеперішнім законі не було згадки про такі передумови).

8) Коли Союз, наділений правом ревізії, не стосується до виданих владою розпоряджень, міністр скарбу може відібрати йому право ревізії на внесок провідника Кооперативної Ради. В такому випадку міністр скарбу визначає кооперативам, що були приналежні до Союзу, якому відібрано право ревізії, новий Ревізійний Союз, який їх має перебрати до себе.

9) Діяльність Ревізійних Союзів перевіряє провідник Кооперативної Ради на кошт Ревізійних Союзів.

10) Розв'язування кооператива може діятися також на основі рішення окружного суду, виданого в карнім ході справи на внесок повітової адміністраційної влади, коли діяльність кооператива загрожую публічному порядку.

11) Як з виче сказаного виходить, найважливіші компетенції Кооперативної Ради переходять на провідника цієї Ради, який згідно зі ст. 107. зновелізованого кооперативного закону всецього є тільки виконавцем постанов Кооперативної Ради.

12) Вже існуючі Ревізійні Союзи мусять до 6-х місяців по оголошенні нового кооперативного закону наново виділяти для себе у міністра скарбу право на дальшу працю.

СПРОТИВ КООПЕРАЦІЇ І ЗМІНИ ПРОЕКТУ.

Як відомо ціла кооперація зголосилася одностайно спротивити проти цих основних постанов законопроекту. Цей спротив не оставив частинно без висліву. Деякі зміни перепів сам

уряд при остаточній редакції законопроекту, в яким всецього ще оставили всі вище наведені постанови, а деякі зміни зголосив на нинішнім засіданні комісії референт (мимходом кажучи, кооперативний діяч у ділянці мешканевих кооператива).

З цих останніх змін на особливу увагу заслугують дві, а саме:

1) перша перекреслює постанову законопроекту, що кооперативи, бажачи вести також культурно-освітню діяльність, мають предкладати судові засвідчення повітової адміністраційної влади, яке стверджує, що вона не має ніяких застережень проти культурно-освітньої діяльності кооператива;

2) друга запроєктована референтом зміна перекреслює в арт. 75. розв'язання кооператива на основі рішення окружного суду, виданого в карнім ході справи на внесок повітової адміністраційної влади.

В дуже важнім для нас арт. 68, який дає міністрові скарбу право визначувати Ревізійні Союзи та відбирати їм право ревізії і звужувати або поширювати їх діяльність, референт зголосив від себе (очевидно маючи на це згоду міністра скарбу) дві несуттєві зміни, а саме:

1) що міністр скарбу признає Союзам право переводити ревізії по вислуханні опінії Ради без внеску провідника Кооперативної Ради і в такий-же сам спосіб відбирає Союзам право ревізії і 2) що міністр скарбу може узалежити признання права ревізії від згоди Союзу на поширення або звуження діяльності Союзу без зазначення в тексті законопроекту, що це звуження або розширення діяльності торкається деяких видів кооператив, або території, на якій Союз має працювати.

ДИСКУСІЯ. — ПРОМОВА ПОСЛА О. ЛУЦЬКОГО.

По рефераті посла Глінського представник людовців пос. Лангнер зголосив внесок, щоб на цій перервати дискусію над законопроектом та запросити на наступне засідання комісії знавців кооператорів для вислухання їх опінії. Цей внесок, очевидно, впає. Приступлено до загальної дискусії, в якій забирали голос послі: Гріцмакер (нд.), Лангнер (люд.), Заремба (ППС) і О. Луцький. Останній підкреслює насамперед демагогію авторів законопроекту та його оборонців, які при кожній нагоді заявляють, що новелізація кооперативного закону торкається тільки Ревізійних Союзів і зовсім не порушує дотеперішньої незалежності та самодіяльності низових кооперативів та їх інших надбудов. Ревізійні Союзи — це душа кооперативного організму, вони устальюють ідеологію, організаційні схеми та методику праці в об'єднаних кооперативах. Всі обмеження Ревізійних Союзів болоче відбиваються на цілій їх організації і тому не є правдою, що низовим кооперативам байдує, до якого Ревізійного Союзу належать.

Українська кооперація розуміє всі зміни, які зайшли в останніх літах в організації світового господарства, однак зголошений урядом законопроект відбирає кооперації і тільки кооперації її самодіяльність та незалежність. Кооперація без самодіяльності і незалежності перестає бути кооперацією. Коли автори законопроекту підкреслюють недовільність існування аж 23-х Ревізійних Союзів і підкреслюють в цій факті марнотратність в людях і матеріальних засобах, то це ніяким чином не може відноситися до української кооперації, яка є об'єднана тільки в однім Ревізійнім Союзі Українських Кооператива. Українська кооперація могла би погодитися з тезою законопроекту, що до зареєстрованих кооперативів вимагається засвідчення Ревізійного Союзу про господарську доцільність зголошеної до реєстру кооператива, однак тільки тоді, коли би законопроект не хотів завести монополію для Ревізійних Союзів кожного виду на приділені їм території. На жаль, у мотивах уряду до цього законопроекту є виразні натяки, що уряд іде до цієї цілі. Що такою є мета уряду і його законопроекту, можна догадуватися також і з практики, яку уряд переводить проти української кооперації на Холмщині, на Роліні та на Поліссі. Там очевидно влада вживає вже нині всілякі засоби, щоб тільки приневолити українські кооперативи виступити з Українського Ревізійного Союзу. Промовень навіть деякі яскраві приклади цієї діяльності. Новий кооперативний закон дасть міністрові скарбу право доцільно відібрати навіть існуючим Ревізійним Союзам ревізійні права, або обмежити їх діяльність тільки

ки до якоїсь території чи якогось виду кооператива. На цій основі українські кооперативи можуть втратити право добровільного зєднання в своїм Ревізійнім Союзі. Наш Ревізійний Союз можна буде легально виперти зовсім або з якоїсь частини української території, однак таке право ніколи не буде мати серед нас морального авторитету. З особливою рішучістю протиставиться Український Клуб цій постанові законопроекту, яка узалежнює працю ревізорів від їх затвердження провідником Кооперативної Ради. Ця постанова понижує заслужений авторитет Ревізійних Союзів; незалежність ревізорів від Ради Ревізійного Союзу розсаджувала дисципліну праці в Ревізійних Союзах і що найважливіше впроваджувала би політику уряду до діяльності Ревізійних Союзів. Ми погоджуємося тільки на те, щоб Кооперативна Рада видала кваліфікаційні норми, обов'язуючі у всіх Ревізійних Союзах при визначуванні ними кооперативних ревізорів. Коли уряд мотивує свою далеко йдучу інгеренцію в кооперативне діловодство тим, що справа збуту хліборобських продуктів, особливо їх експорту, тепер такої інгеренції безумовно вимагає, то дійсність перчить цьому, бо вже й тепер всі кооперативні об'єднання без огляду на їх ідеологічний чи національний характер в цих справах взаємно порозумілися і одностайно поступали та ніяким чином не могли доміти загальної лінії, якої придержувалася державна господарська політика. Український Клуб протиставився предложенному законопроектіві згідно з потребами нашого кооперативного і національно-господарського життя. При спеціальній дискусії Клуб згодиться відповідні внески при поодиноких артикулах.

РЕПЛІКА ВІСЕМІНІСТРА.

По цій промові зголосився до слова присутній на засіданні вісеміністр скарбу Коляковський. Він підкреслює нові тенденції в організації світового господарства, яких начальним гаслом є оперти на окремі успішні групи. Польська господарська політика не наслідую скрайніх тенденцій фашистських, гітлерівських чи більшовицьких. Уряд не хоче вести господарства, але мусить корегувати його. І в цій законопроекті направляється тільки те, що вже стало очевидним злом. І цей законопроект загострює інгеренцію владі в кооперативне життя, але всеж таки тільки корегує його. Десь мусить діятися погано, коли кругло 8.000 кооперативів не належить до ніякого Ревізійного Союзу. Державні банки дали кооперації кредит на кругло 100 мільонів золотих. Також з цього приводу мусить уряд впливати на хід діловодства в кооперативних центрах, особливо Ревізійних Союзах. Міністр признає, що найбільший злад, і зразкове діловодство є в українській кооперації. Однак дейде чим гостріша дисципліна в Ревізійнім Союзі, тим більше кооператив тікає від нього, нахочаючи захист в конкурентній Ревізійнім Союзі, який працює на тій самій території. Уряд бажав завести лад в кооперації, а для цього треба йому, щоб предложений законопроект став законом. Цей законопроект є дуже легітимний в порівнянні з кооперативними законами інших європейських держав з демократичним і ліберальним законодавством. (На жаль, прикладів на це твердження не навів міністр ніяких).

УКРАЇНСЬКІ ВНЕСКИ ПЕРЕПАЛИ.

Приступлено до спеціальної дискусії. Внески зголошували тільки представники вишпольського Клубу і пос. Луцький.

Внески пос. Луцького: 1) що провідник Кооперативної Ради може перевіряти діяльність кооператива, приналежної до Ревізійного Союзу тільки тоді коли її членами є виключно інші кооперативи; 2) що ревізори іменують самі Ревізійні Союзи; 3) що не провідник Кооперативної Ради, тільки сама Кооперативна Рада може вимово усунути ревізора по вислуханні завідуючих органів Ревізійного Союзу; що Кооперативна Рада може ухвалювати оплати тільки згідно з приписами кооперативного закону і 5) що

НЕ РОБІТЬ КРИВДИ СВОЇМ ЧЛЕНАМ!

Установа, що не передплачує „Діла“ для своїх членів, робить їм найбільшу кривду, бо позбавляє їх інформації точних, основних і з першого джерела. Тому всі читальні, кооперативні, кружки „Р. Ш.“ й інші народні установи повинні заобов'язувати „Діло“ для своїх членів

Сьогодні

У Театрі Ріжнородностей

премієра Й. Депаля

Товаріш

існуючі тепер Ревізійні Союзи задержують надати свої ревізійні права, коли вони є одинокими Ревізійними Союзами для кооператив якогось виду, або для кооператив якоїсь суспільної чи національної групи. Всі ті внески *перешли при голосуванні*. Така сама доля постигла внески, які протиставились правам міністра при наданні Ревізійним Союзам ревізійних прав, або зміряли до того, щоб тільки *ревізійна діяльність* Ревізійних Союзів підлягала провірці провісника Кооперативної Ради. Прийнято тільки один суттєвий внесок пос. Лутського, а саме, що висхід ревізійної провірки може бути поданий до

відома не тільки Ревізійному Союзові, або суду, але також фаховим союзам, до яких провірвала кооператива належить.

Представляючи інших опозиційних клубів не отолошували ніяких внесків, представляючи Бюро партійного Бюро не забирали голосу в дискусії. Таким чином ціла дебата над законопроект, яка розпочалась в год. 10. перед обідом, починчалась в год. 2½ в другім і третім читанні. Відкриті внески оголошено на пленумі союму, як внески меншості. Правдоподібно прийде цілий законопроект на чергу для вже на найближчому засіданні союму, можливо ще цього тижня.

Англієць про німецько-японське порозуміння.

НЮ ЙОРК, Н. Я 7. лютого. (Вл. кор.) Вчора прийшов кораблем „Олимпик“ віцепрезидент англійської палати послів, лорд Марлі. Він сказав газетним репортерам, що вчасі своєї недавньої подорожі на Далекий Схід він найшов докази, що між Японією й Німеччиною в рішучо заключено порозуміння і на тій підставі зборя думає, що друга світова війна неминуха. Він не хотів сказати, які це докази, але заявив, що такий погляд про неминучість війни він висловлює не радо, бо європейські політичні круги чого не знають про союз між Японією й Німеччиною.

Він дав вказівки, на яких він опирає свій погляд. Між іншим вони такі:

Обі держави мають однакову політику. Вони мають тождяні цілі. Японія хоче мати впливу

руку на Далекому Сході і на Німеччині компетент в Європі. Японія має на меті опанувати Китай, а це дуже інтересує Америку. Німеччина має свої інтереси на Сході, бо вона має плани про Україну. Тепер багато німецьких офіцерів в японській армії, а вони також кермуть фашистським духом в Китаї, а саме через націоналістичну владу. Цей уряд провадить японіфікаційну політику.

— Оце причина, чому я побоююсь світової війни — кінчив лорд Марлі.

Хочете мати шодня зв'язок зі світом? Хочете мати інформації повні і з першого джерела про все, що діється у нас і на всіх інших українських землях? То не жалуйте 5 зол. місячно і заперенумеруйте собі „Діло“!

Австрійський голос про Габіхтів ультімат.

ВІДЕНЬ, 21. 2. ПАТ. Про 8-денний ультімат Габіхта під адресою австрійського уряду підофіційна „Політише Кореспонденц“ пише: Габіхт визначив Гітлер як офіційного мандатаря для австрійських справ. Тому на ультімат, який минає 28. 2. в 12. годині вполудне, відновітимий австрійський уряд. Габіхт говорив через радіо про виконання якихось умови, та вони австрійському уряду зовсім невідомі а довідав-

ся про них не дипломатичним шляхом, як це звичайно буває, а через радіо. Габіхт дежавує німецький уряд закордонних справ, який у відповіді на австрійську ноту заявив, що відкрити про Австрію, виголошувати через радіо, призначені лише для німецьких слухачів. Та тепер Габіхт звернувся до австрійських слухачів. Якже тоді погодити Габіхтіві виступи із обов'язковими заявами німецького уряду закордонних справ.

Сов'ти заняті виробом машин.

У спеціальній кореспонденції газети „Соп“ із Свердловська читаємо:

Кілька миль від дому, з якому йдуть паря Миколу, Ольшовники творять „Уралмаш“ біля Свердловська. Це осередок будови величезних машин, потрібних для розбудови тяжкого промислу у совітській державі, щоб стати незалежними від капіталістичних держав. Щоби це осигнути, Ольшовники напролязі п'ятилітню працювали своє заселення найкращіших інженерів і винаймали прибувирних грошей на згадану цілі. Коли це вдається, совітська Росія буде мати найбільшу фабрику машин у світі. „Уралмаш“ мав бути винятковий ще з кінцем січня 1933 р., але остаточно його пушено в рух в половині липня, хоч заводи виконують лише 75 відсотків замченої праці.

Заводи мають продукувати 100.000 тон тяжкої машинерії на рік, але тепер ще щого не осягнемо. Надіються, що повну касту осягнуть щойно в кінцем 1934 року. Після біжучого року задіяється підвести продукцію на 150.000 тон річно.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Масове віче УНДО в Тернополі.

Повітовий Народний Комітет УНДО територіального повіту спливав на середу 14. лютого т. р. прилюдне віче для обговорення справи незалежних сільських громадських виборів і незалежного до них приготування загальної виборчої. У тієї самій справі відбувся дня 24. січня т. р. численний збір мужів довіря УНДО з повітових сіл і це саме причинилося до того, що на селлах Тернопільщини значно зацікавилися справою громадських виборів.

Вже в 12. год. вполудне велика зала „Міщанського Братства“, одна з найбільших управлінських зал у краю, назастроюючись значно розширена і відповнена захолом телевізійного Випаду, з переломом його голови, булавничого Адрія Фалендіна, напочинилася битком разом з галереями громадянами з цілого повіту. Присутніх було понад вісімсот. Віче отворив брешний голова *Антін Кукіло*, господар з Чернішова Рувьного, а президію віча крім нього творили *Василь*

Волох, господар з Кутковець і *Петро Заарич*, господар з Бірок Великих.

Основний реферат про повні самоуправні закон та про спосіб переведення приготувань до сільських громад виборів вголосив *пос. д-р Степан Баран*. Описав багато селян ставило війни зацати, як треба розуміти послідовні постанови самоуправного закону і виборчого регуляміну, на що д-р Баран дав багате висловлення. Наприкінці *доклада Гринкевич* постановив резолюцію того змісту, що віче, скликане Повітовим Народним Комітетом УНДО в Тернополі, визнає наших громадян на селі, щоб зацателіть зацателіть а постановами самоуправного закону і виборчого регуляміну та як селі приготувався до сільських громадських виборів, аби їх висхід відповідала нашим національним інтересам. Резолюція пройшла одностайно і віче закінчало підспіванням національного гимну

РАДІОВІ НОВИНКИ.

РАДІОАБОНЕНТИ ПРИБУВАЮТЬ.
Кількість польських радіоабонентів збільшується з дня на день. На 1. I. 1934 р. було 311.287, тобто за місяць прибуло 19.275 слухачів. Тепер число абонентів зросло на 320.000.

РАДІО ЗАГАЛЬНИМ ЯВИЩЕМ.

На американським континенті радіо стає чимось необхідним, як часописи в Америці для слухачів 30.000.000 осіб, тобто стільки, скільки у Польщі всього населення.

РАДІОХИЖАКИ В АВОТРИ.

В Австрії йдуть лопи на радіохизаки. Вони нині доміг і льокатори дістали для випомощування бликети, в яких є пікава рубрика, а саме: „користаю і не користав з радіа“, а поруч — „радіохизак“. Це призначення виділяла від минуле, одначе при умові „попрати“ на майбутня. Обчислено, що в Австрії є понад сто радіохизаків і що радіофонія отратила аж 5 міль. зол. за 10 літ свого існування.

12-ПАРНИЙ СИЦИЛІЙСЬКИЙ КАБЕЛЬ.

У вій Італії заводять тепер велику спеціальну радіовою кабель, яка поцатить до італійських радіостанцій на півострові і до Сицилії. Кабель є одностійним провідником, але в середині своїх численних ізоляційних безелечень розпадається на 12 пар кабелів, від яких від себе ізолюється. Цей радіовий провідник виходить з Палермо на Сицилії. На півострові у залив Мессини, де входить з моря, виходить з нього на півострові Апеннінський, кількох відгалуженнях: до Барі, Неаполя і Риму на півдні, до Болцано, Трієсту, Флоренції, Генуї і Турину на півночі.

СИМФОНІЧНА ОРХЕСТРА ЗІ СЛАВНИМИ МУЗИКАМИ.

В Америці радіою програм закупають часті торговельна реклама. Невдано значно самотому фабрика „Каділлак“ закористувала радіо для своїх рекламних цілей. Зорганізовано велику симфонічну оркестру. Директором її став Б. Валтер, один з диригентів Фільгармонії в Нью Йорку, а першим скрипачем Янса Хейфед. Серед інших членів оркестру є такі славні музиканти: Горювіч, Гофман, Льютта Леман і ін.

До винайму від першого травня 1934 р. Каванія і готель з 46 кімнатами — повний комфорт, у будинку „ВАРШАВА“ у Станіславові.

Інформації і оферти адресувати — Управління „ВАРШАВА“, Станіславів, вул. Липова ч. 1. 111

НОВИНКИ

— ЦЕРКОВНІ БРОКАТИ, борті, френдзи, вішні хрести, ПАНАМУ до вишнвання фелонія і фел. 3380-НН, всі готові церковні річи, книги, свічки, КАШО печатки для Парох. Урядів, хтисько-сріб. і залозини СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, ліжка, ПРАПОРІ і вішні поручає Дім то-прим. „Доставка“ у Львові, Дем'янська 11/1. і Руська ч. 20, в Перемишлі, Костюшка 1 і в Тернополі, Підсудського 6.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружа на 5, поручає: ковдри, матраци по вишнваних цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих матраци по 7 зол. 524-14-10

— Чергова, покариавалова Перфекція в шовлі Т. Витвицького (Нар. Дім) відбудеться в четвер 22. II. в год. 6.30 вечором. 1113-32

— „Расизм — модний крик, чи модерний постулат нашої доби“ — на таку тему — д-р Р. Єндик вголосить 23. II. м. черговий реферат і циклу заповіджених відкриттів з обсягу геогрфії. Початок в год. 6. допоз, в залі Академічного Дому, вул. Сувійського 21. Вступ вішній.

— Психотехніка і справа фахового порадництва. Дня 17. II. м. відбувся в домішній Р. III відкрит проф. П. Мечиника „Психотехніка і справа фахового порадництва“. Прелегент з вишнвою собі річевістю обговорив справу заборозвання і відповідні підготовки до нього. Виступ на багатомовних прикладах ковенієнтів національного фахового порадництва, ще є в нашій теперішній діяльності лежучою суспільною потребою. Дав теж короткий погляд на спроби фахового порадництва, що спираються на спроби психотехніки. Перейшов коротко до терію психотехніки, її повстання, розві і теперішній стан. У другій частині зацателіть психологічних дослідів та відострує їх прикладами з різних ділянок професійної практики. На кінець відкрити поручає презентувати вислідів психотехніки у нас в найближчій доцуні. Публіки на вишнві близько сто.

— Українська пісня в радіо. Львівська радіостанція передиватиме з Варшави в кінці 28. лютого в год. 17.25 концерт Українського Хору ім. Лисенки під дир. Сергія Солов'я. Програма: Ревіжний: „Заспівали ангели“ (голоси)

Ступницький: „Ой рано кури запліли“, Лисенко: „Ой діворо, темний гаю“, Котко: „Гандзя“, Леонтович: „Ой уста я в понеділок“, Гайворонський: „В саду гуляли кокошки“, Артемовський: „Вдалимо неба і землі“ з оп.: „Запорожець за Дунаєм“.

— **Громада Хоростків містом.** На основі розпорядку м-ста внутрішніх справ громада Хоростків зов. Гусатин буде з 1. квітня п. р. зачислена до міст.

— **Жертва небережності.** В селі Біле чортківського повіту вийшли малі діти на ріку Серет совгати. В однім місці лід був проломаний і хлопці поставали на край та почали гойдатись, бо лід був тонкий і погинався. Нараз ученик І. кл. народ. школи. Чернявський, посовгнувся і впав в полонку. Другі діти зі страху розбіглись. Чернявський ще довго ханався руками за лід, пробуваючи в той спосіб рятуватись, та не маючи від нікого помічі, потонув. Тіла хлопчини не вилучено.

— **Комуністичний процес.** В другім дні комуністичного процесу в Луцьку почали переслухувати обвинувачених. Головний обвинувачений Павлик признався, що належав до КПЗУ як член центрального комітету. Він засував взаємини між КПЗУ і польською комуністичною партією та пояснив зв'язки, які мали КПЗУ з розв'язаною партією Сельроб-Єдність. Описав обговорення відношення КПЗУ до саботажної акції у Сх. Галичині. Павлик випередив знайомства з іншими обвинуваченими, мовлячи, що його попередні зізнання були вимушені. До розправи покликано 118 свідків.

— **Пожар в Яворівщині.** Пишуть нам: Нічю в 8. П. п. р. згоріли хати і господарські будинки Василя Ференца й Осипа Бриндаса в Яворіві на Малих Перелістках. З будинками згоріло збіжжя, худоба, вся інвентар. Школи понад 4 тис. золотих. Причина пожежі невідома. — Дня 11. П. п. пожежним загрозило п'ятьох господарів у Селищах. Згоріло разом 11 будинків. Рогов'язався зі столами одного господаря. Причина пожежі неустійчена, здогадуються що з небережного обходження вогню.

— **Застрашувачий об'яв.** По селах Яворівщини масово шириться уживання долатурованого шарту, що його переважно живлять потайки просять селянам. В цей спосіб товстають по селах гайні шматки — один за одним, розпичають людей і сіють деморалізацію. На це повинні звернути бачну увагу всі культурно-освітні організації, духовенство і яворівська філія „Відродження“, яка чомусь не може боїться села. Досі (за 3 роки існування) не має філія ні одного члена в повіту.

— **Бурі з громами над Яворівщиною.** Над яворівським повітом шаліла кілька днів сильна буря, що заповняла багато школи, зриваючи стілки й дахи та електричні проводи. Велике загрошення між населенням викликали блискавиці та громи, які були дня 11. лютого п. р. ввечерю серед страшної замігати.

— **Обирали американські листи.** Почтовий службовець у Галичі Вол. Хшенстович, зайнятий у відділі листів, викрадав долари з американських листів. Суд засудив його за це на рік в'язниці.

— **Скажений пес у церкві.** До церкви в Павлові пов. Катовиці збіг минулої неділі скажений пес і викликав великий переполох. Він подер одіж одній жінці і потім кинувся на залізничника Яна Лазара і почав його кусати. На крик нападеного счинився в церкві ще більший переполох і люди почали відкати, куди хто міг. Тимчасом пес вибіг з церкви і побіг до сусіднього села, де після довгої облави його застріляли.

— **18-літня має десять дітей.** Мисис Ф. А. Солтборн із Обору в Небрасі, якій щойно 18 літ, віддалася вже вдруге, породила трійнята. Разом уже десятеро дітей. В першій подружці мала семеро дітей. На п'ятинашому році привела на світ перші трійнята, потім двічі близюки, а тепер знову трійнята.

— **Вовки нападають.** На південних узбіччях Карпат і в Семигоріях появились тічні голодніхи вовки. Незадовго ватаги на групу селян, що вертали з ярмарку, і всіх покусали. Від смерті врятували їх люди, що наспіли зі села за поміч.

— **Ріжні вістки.** У Франції розписано конкурс в нагороду 5.000 фр. на повість, навізую духом оптимізму. — Між стаціями Порто Бекіо і Популія наїхали на себе два потяги наслідком чого загинуло 16 осіб, а 11 є ранених.

АНГЛІЙСЬКА АНТАРКТИЧНА ВИПРАВА.

ЛОНДОН, 21. П. ПАТ. Антарктична виправа віцеадмірала Івенса з причини несприятливих атмосферичних умови мусіла помехати імір дістатися до Буве Айленду. Виправа вертається до Саймонтауну.

ПРОТИДЕРЖАВНИЙ РУХ НА КУБІ.

ГАВАНА, 21. П. ПАТ. На Кубі повстав новий рух проти уряду, що поширюється зростає вже з частину армії.

Закордонні делегації на похороні бельг. короля.

БРЮСЕЛЯ, 21. П. ПАТ. Устійнили окончну лісту закордонних делегацій, що візьмуть участь у похороні короля Альберта I і так, м. і головою французької делегації є президент республіки Лебрен, далі прем. Думерг, міністер закордонних справ Барту і міністер марш. Петен, англійська делегація є під проводом ки. Валлі та полевого маршала лорда Елзбі; на чолі італійської делегації є наслідник престолу ки. Гумберт і ген. Габорія. На чолі афганської делегації є шах Валі-Кан, на чолі німецької давній німецький міністер у Брюсселі Келер, який приїздить у характері надзвичайного амбасадора. Крім того на чолі румунської делегації є брат короля ки. Микола та мід. Анджелеску, шведської наслідник престолу ки. Густав Адольф і ки. Карло, люксембурзької ки. Фелікс Бурбонський і преміер Бені, голандської голандський князь, польської ген. Конажевський в характері надзвичайного амбасадора, болгарської король Борис і ки. Кирило, данської наслідник престолу ки. Аксель.

РОЗГЛЯДАЮТЬ СПРАВУ СТАВІСЬКОГО І ПАРИСЬКИХ ЗАВОРУШЕНЬ.

ПАРИЖ, 21. П. ПАТ. Палата депутатів у конституції вже обі комісії, з яких перша для складення звіту зі справи Ставіського пічне свої праці в понеділок або вівторок, а друга для розглядення причин подій з 6. лютого і наступних днів, збереться не скорше, як в половині або з кінцем найближчого тижня.

Поль Бонкур вмішаний в аферу Ставіського.

ПАРИЖ, 21. 2. ПАТ. Навлязуючи до оголошеного листа адв. Леграва, в якому він твердить, що бувш. міністер закордонних справ Поль Бонкур предложив одному зі знайомих деп. Лілас становити в наладі силки утвореної Ставіським, „Ліберте“ подає подробиці, які, коли справляться, можуть надати справі сенсаційний оборот.

„Ліберте“ твердить, що Ставіський, закупуваючи безартісні маларські боні, хотів у порозумінні з Ке д'Ораей осудити нове акційне т-во. Ініціатива осудити таке т-во вийшла з Ке д'Ораей. Поль Бонкур, що був тоді головою м-ства та ген. секретар м-ства закорд. справ Лежер предложили для Діверноа становище директора в т-ві, основаному Ставіським із річною платнею 200.000 фр. Діверноа ралівся деп. Ліласа, бувш. держ. підсекретаря. Цей виписав йому, що Сергій Олександр це ні великий банкір ні філантроп і відіслав його за даними інформаціями до слідчого уряду. Діверноа звався тоді, що Сергій Олександр, це саме Ставіський. Тому Діверноа пішовся прийняти пропонуване становище. Справа ця не велася вже далі на Ке д'Ораей. Ставіський старався офіційно здійснити свої плани при допоміж м-ства фінансів, до якого віншов адв. Гібо-Рібо. „Ліберте“ дивується, як Бонкур, що отояв на чолі м-ства, міг жити в такий приїзді зі Ставіським і піддержувати просяби подібних йому індивідів.

У зв'язку з цим появилася вчора комунікат м-ства закордонних справ, який каже, що особисте задоволення мін. Барту з усіма досі дозволило йому оцінити умовини, в яких м-ство закорд. справ, кермуване Бонкуром, могло гайт метися такими справами. Досі передають слідчий комісії. Тепер вже Барту зазначає, що ген. секретар м-ства закорд. справ іще 10. XI. 1933. ствердив був підпорядкований характер підприємства та ствердив багато інтервенцій в м-стві внутрішніх справ або в м-стві фінансів та перелав був справу на шлях справедливості. Інтервенція ця ввеложили нові спроби обмаїв Ставіського та дозволила врятувати дрібні опалності від багатомільйонних втрат. Всі подробиці подано слідчий комісії.

Незалежно від того Діверноа в ствертому листі пише, що просив Бонкура заштегувати його на становище директора одного з банків. Коли це становище зайняв хтось інший, дістав опісля від секретаря м-ства закорд. справ Лежера вістку, що є можливість дати йому місце в раді т-ва, якого директором є бувш. фр. амбасадор Де Фонтане. Лежер просив, щоб Діверноа поінформувався про те м-т-ві. Тому що інформації виявилися некорисні, Лежер не звертався вже більше до Діверноа.

3 судової сні.

СЕЛЯНИ В ЛИХВАРСЬКИХ СІТЯХ.

Перед карним трибуналом у Львові розпочалася велика розправа шайки жидівських лихварів, що виступала в гротському повіті. На лаві обвинувачених засіли: Юда і Мехаль Парла, Беріш Аліфмус, Давид Рап, Симхе Штепнер і Нухем Бабх, а поруч них 15 селян, між ними чотирма жінки. Засуджено їм ліжкі ошукан-

ства, грошеву лихву, операції чужими грошима, фальшивитво векселів, фальшиві об'явлення в суді і т. п.

Лихварська шайка використовувала голод землі на селі і починала їм гроші на купівлю землі з парцеляції, очевидно на величезний процент а коли приходив речинець платити, виступала проти них з цілою безоглядістю. Були випадки що купив за позичені гроші земля переходила в селянських рук за пів ціни на власність лихварів, які опісля назавд продавали її тому самому селянинові за подвійну ціну. Лихвари поділившись між себе ролі, використовували зручне родинні непорозуміння на маєтковому ліквідації або викликували наміснее родинні спори за грават. Опісля доводили до продажі опірного господарства, причому купував його одні із жидівської шайки за найнижчу ціну, щоб за якийсь час вишакховану землю продати з величезним дискон.

Нечувані ошуканства тривали 10 літ і сильно арупували багатих господарів. Нарешті довідалася про це судова прокуратура і поставила ошуканців перед суд. Селяни знайшлися на лаві обвинувачених під закладом спарбових ошуканств, яких допускалися при списуванні контрактів, затаюючи справжні лати і т. п.

Розправу, що потребає довгий час, веде с. с. Локер при участі суддів Бендальського, Бендальського, обвинувачує прок. Даврижинський. Боронують: селян адв. Біляк, жидівські махери адвокати: д-р Вайс, д-р Велер і д-р Вацц.

ПОСМЕРТНІ ЗГАЛКИ.

Д-Р ІВАН КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ. Учителю дівочої гімназії і семінарії „Рідної Школи“ у Львові, 6. старшина Української Галицької Армії, член Управи „Учительської Громади“ — помер до короткості і несподівані вдову 20. п. м. у 31-ім році життя.

Знову смерть вирвала зпоміж живих молодого людину, яка мала ще ціле життя перед собою. Ще два дні тому проф. Іван Крушельницький стрічав знайомих здорових на вулиці — в день пізніше він був уже мертвий! Причина такої нежданної смерті все ще невідома, — кажуть — затроєння. Але причина — це річ байдужа. Головніше — це перервана нитка молодого життя, втрата енергійної, чесної, гарної одиниці — громадянина.

Іван Крушельницький, родом з Ягольниці Старої, скінчив гімназію у Станіславові, але ще як ученик пішов на війну та дослужився старшинського ступня в УГА. На війні втратив теж здоров'я. Був слухачем українського тайного університету у Львові, потім вийшов на університетські студії до Грацу. Нострифікував їх потім у Львові та склав тут докторат. Від 1925 року був учителем дівочої гімназії і семінарії „Рідної Школи“ у Львові — аж до кінця свого молодого життя.

Покійний мав славу одного з кращих українських мовознавців-україністів. Залишив теж у рукописах низку фахових розвідок. Як педагог — був зразком солідності й людяності. Як громадянин брав живу участь передовсім у своїй ставовій організації. Належав до Управи „Учительської Громади“ та був головою Секції Приватних Учителів. На Загальних Зборах „Рідної Школи“ його виступи завжди звертали на себе увагу річезістю та громадським підходом до справи. Чистота його національних патріотичних поглядів проявилася м. ін. у голосній справі процесу проф. К. Студинського проти „Червоної Калини“: проф. І. Крушельницький був тоді головним свідком проти проф. Студинського.

Залишив Покійник молоді вдову: ледви місьць тому одружився...

Дописи.

Львів-Левандівка.

Позичка Левандівки „Рідній Школі“. Ще недовго Левандівка була передмістям Львова; сьогодні вона вже частиною великого міста. І от на цій то Левандівці скликав Старшина Кружка „Рідної Школи“ на неділю 18. п. м. сходили представники церков, всіх українських установ і замітливих громад. Головою Кружка „Р. Ш.“, п. Тусевич, відкрив нараду тощо в год. 4. Зараз потім забрав голос делегат Пов. Союзу Кружка „Р. Ш.“ проф. Микола Ластовський, що алував у короткій, яскравій, добре обдуманій і повній змісту промові справу внутрішньої позички для „Рідної Школи“. З черги відчитав реферат і пояснив правильність Головою Управи про позичку. Як промови, так і правились зібрані вислухали з увагою. До місцевої комісії увійшли представники всіх установ а о. Прийом наперед. Зібрані постановили, щоб голова Кружка „Р. Ш.“ скликав комісію на п'ятницю 23. п. п. р. До того пори мають представники установ як члени комісії подбати, щоб їхні висліки рішилися на висоту позички. Цю справу доручили спотульнувати на загальних зборах місцевої кооперативи, а дня 4. березня представити загальні сходили громадян Левандівки для місцевої підписки на позичку „Рідної Школи“. Завва-

3 друкарні Виз. Спілки Дня